

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»

Інститут права та суспільних відносин
Кафедра галузевого права та загальноправових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова Приймальної комісії

Петро ГАЛАНЧУК

2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня доктора
філософії (PhD) за спеціальністю D8 Право**

Київ – 2026

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	6
ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.....	8
ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	15
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНИЙ ІСПИТ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	20
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	25

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму фахового вступного випробування для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю D8 «Право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» розроблено згідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261 зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 283.

Питання фахового вступного випробування складено з метою виявлення компетентностей (знань, вмінь, навичок), якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Мета фахового вступного випробування полягає у визначенні якості та обсягу знань, професійних умінь та навичок абітурієнта, встановленні фахової відповідності рівня попередньої підготовки початковим вимогам освітньо-наукової програми «Право» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право».

Вступник на освітньо-наукову програму «Право» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» повинен:

знати:

- систему та сучасний категорійно-понятійний апарат юридичної науки;
- основні тенденції еволюції підходів до тлумачення окремих понять, категорій та принципів права, розуміння їхньої сутності;
- сучасні методи та засоби наукових досліджень в галузі правничих наук;
- основні засади сучасних європейських та українських правових доктрин;
- сучасні проблеми ключових галузей та інститутів публічного та приватного права;
- судову та адміністративну практику правозастосування, правові позиції Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини.

вміти:

- аналізувати наукову проблему в галузі юриспруденції з використанням різних наукових підходів;
- застосовувати сформовані конструктивно-планувальні, проєктувальні, комунікативно-навчальні та дослідницькі уміння у галузі юридичної науки.
- застосовувати знання правових явищ та процесів при проведенні наукового дослідження;
- аналізувати актуальні проблеми публічного та приватного права, кримінального права та процесуальних галузей; пропонувати шляхи їх вирішення;

- аналізувати та робити аргументовані висновки щодо сучасної судової та адміністративної практики правозастосування.

ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація та проведення фахового вступного випробування визначається «Правилами прийому до закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» в 2026 році», затвердженими наказом Президента №44 від 30 квітня 2026 року та «Положення про приймальну комісію закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», введеного в дію наказом Президенту №39 від 30 квітня 2026 року.

Формою проведення фахового вступного випробування до аспірантури за спеціальністю D8 «Право» за освітньо-науковою програмою «Право» є письмовий вступний іспит зі спеціальності та співбесіда з презентацією дослідницької пропозиції. На фаховому вступному випробуванні відбувається оцінювання знань та вмінь вступника та презентація дослідницької пропозиції, яка полягає в заслуховуванні, обговоренні та оцінюванні наукового повідомлення вступника.

Час проведення фахового вступного випробування становить дві академічні години.

Вступний іспит зі спеціальності здійснюється у письмовій формі по екзаменаційному білету, що включає 2 блоки питань зі спеціальності D8 «Право»: 1 блок – 10 тестових питань; 2 блок – 2 теоретичні питання.

Нараховування балів відбувається за таким принципом: 8 балів за кожну правильну відповідь на тестові завдання, за відповідь на теоретичне питання можна отримати максимально 60 балів. Підсумкова оцінка за вступний іспит зі спеціальності виводиться за формулою: $((8*10)+(2*60)=80+120=200)$.

При проведенні вступного іспиту зі спеціальності встановлюються критерії оцінки знань вступника на навчання для здобуття ступеня доктора філософії у відповідності до кредитно-модульної системи оцінювання.

Оцінка **«відмінно» (167-200 балів)** – глибокі вичерпні знання всього програмного матеріалу, розуміння сутності і взаємозв'язку розглянутих процесів і явищ. Правильні відповіді на всі чи практично всі тестові завдання екзаменаційного білета. Логічна, послідовна, змістовна та правильна відповідь на теоретичні питання.

Оцінка **«добре» (134-166 балів)** – тверді і досить повні знання всього програмного матеріалу, розуміння сутності і взаємозв'язку розглянутих процесів і явищ. Правильні відповіді на більшість тестових завдань екзаменаційного білета. Логічна та правильна, але нерозгорнута відповідь на теоретичні питання.

Оцінка **«задовільно» (100-133 балів)** – знання та розуміння основних питань програми. Правильні відповіді на тестові завдання екзаменаційного білета. Нерозгорнута, але без грубих помилок, відповідь на теоретичні запитання.

Оцінка **«незадовільно» (менше 100 балів)** – неправильні відповіді на тестові завдання, нерозуміння сутності теоретичних питань, демонстрація незнання матеріалів рекомендованої літератури.

Результати співбесіди з презентацією дослідницької пропозиції вступників до аспірантури оцінюються за 200-бальною шкалою. Загальна оцінка формується на основі двох складових: 70 % (до 140 балів) – оцінювання дослідницької

пропозиції; 30 % (до 60 балів) – оцінювання попередніх академічних досягнень вступника.

Вступник, який отримав на фаховому вступному випробуванні оцінку менше 100 балів за вступний іспит зі спеціальності та/або дослідницьку пропозицію, не допускається до участі у конкурсному відборі. Успішне складання фахового вступного випробування є основою для допуску до участі в конкурсі на зарахування для навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю D8 «Право».

ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ПРАВА І ДЕРЖАВИ. ПРАВОВА ДОКТРИНА

Тема 1. Загальна теорія права і держави як юридична наука

Поняття та предмет теорії права як фундаментальної юридичної науки. Методологія сучасних теоретико-правових досліджень: традиційні та міждисциплінарні підходи. Місце теорії права у системі юридичних наук.

Тема 2. Природа права, як соціального регулятора

Поняття права, як суспільного явища. Право в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Співвідношення права з іншими соціальними регуляторами: мораллю, релігією, звичаєм і корпоративними нормами.

Тема 3. Праворозуміння та правова доктрина

Основні типи праворозуміння: позитивістський, природно-правовий, соціологічний, інтегративний. Філософські основи сучасної правової доктрини. Поняття, структура, функції та значення правової доктрини та праворозуміння для правотворчості, правотлумачення та правозастосування.

Тема 4. Джерела (форми) права та правова система

Форми буття права. Формалізовані та неформалізовані джерела. Джерела (форми) права в сучасних правових системах: доктринальні підходи. Система права, правова система та система законодавства: критерії побудови та співвідношення. Принципи права. Правова доктрина. Норма права: поняття, ознаки, структура та класифікація.

Тема 5. Принципи права. Концепція верховенства права та прав людини

Принципи права: поняття, класифікація та роль у правовому регулюванні. Загальні принципи права та їх значення у національній і міжнародній правових системах. Верховенство права як фундаментальний принцип сучасної правової системи. Основні підходи до тлумачення принципу верховенства права.

Тема 6. Держава та громадянське суспільство, як правові феномени. Концепція правової держави

Держава, як правовий інститут. Функції, форми та ознаки держави. Правова держава: концепція, ознаки та проблеми реалізації. Правова держава та верховенство права: співвідношення інститутів та концепцій. Концепція соціальної правової держави. Громадянське суспільство та його взаємодія з демократичною державою.

Тема 7. Теорія правового регулювання та правотворення

Правове регулювання: поняття, механізм, стадії та ефективність. Суб'єкти та об'єкти правового регулювання. Правотворення, правотворчість та нормотворчість: співвідношення понять. Правотворчість: особливості, принципи, види та суб'єкти. Роль судової практики у формуванні права.

Тема 8. Тлумачення, реалізація та застосування права

Тлумачення норм права: поняття, види, способи та межі. Прогалини, колізії та дефекти в праві: способи їх подолання. Реалізація норм права: форми та проблеми практичного здійснення. Правозастосування як особлива форма реалізації права. Юридичні факти: поняття, види та роль у механізмі правового регулювання.

Тема 9. Правовідносини та юридична відповідальність

Правовідносини: поняття, структура та класифікація. Суб'єкти права: правосуб'єктність, правоздатність і дієздатність. Правосвідомість і правова культура: поняття, структура та значення. Правомірна поведінка та правопорушення: поняття, види, соціальна зумовленість. Юридична відповідальність: поняття, принципи та види.

Тема 10. Юридична компаративістика. Тенденції розвитку права

Порівняльне правознавство, як галузь юридичної науки. Порівняльно-правовий метод, як спосіб наукового дослідження в галузі права. Основні правові сім'ї сучасності: порівняльно-правовий аналіз. Глобалізація та трансформація національних правових систем. Тенденції розвитку теорії права у XXI столітті.

МОДУЛЬ 2. ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Тема 1. Поняття, предмет і метод публічного права

Доктринальні засади поділу права на публічне та приватне. Публічне право: поняття, предмет і метод правового регулювання. Особливості приватно-правових галузей. Суб'єкти та об'єкти публічно-правових соціальних відносин.

Тема 2. Теорія і практика конституціоналізму в сучасному світі

Конституціоналізм як теоретико-правова та політико-правова доктрина і правовий принцип. Конституція як основний закон держави: юридичні властивості та функції. Установча та юридична функція конституції. Поняття нормативної конституції. Принцип поділу влади та механізм стримувань і противаг. Верховенство Конституції та конституційна законність.

Тема 3. Конституційний контроль та конституційна юстиція, як визначальний елемент конституціоналізму

Поняття, причини та теоретичні засади конституційного контролю. Конституційна юстиція: поняття, моделі та функції. Роль Конституційного Суду України у національній правовій системі. Структура Конституційного Суду. Повноваження Конституційного Суду.

Тема 4. Права людини, як основна цінність та інститут конституційного права

Конституційно-правовий статус людини і громадянина. Права людини: поняття, класифікація та механізми гарантування. Права людини, верховенство права та конституціоналізм. Обмеження прав і свобод людини: конституційні стандарти та практика.

Тема 5. Організація публічної влади. Держава, як інститут публічного права

Публічна влада: поняття, форми та принципи організації. Парламент як орган законодавчої влади: статус, функції та повноваження. Інститут Президента у конституційному праві. Виконавча влада: система органів, функції та відповідальність. Судова влада: поняття, принципи здійснення та гарантії незалежності.

Тема 6. Адміністративне право як галузь публічного права

Адміністративно-правові відносини: поняття та особливості. Адміністративні процедури та адміністративні послуги. Публічна служба: поняття, принципи та види. Адміністративна відповідальність: підстави та види. Адміністративна юстиція. Медіація у адміністративно-правових спорах.

Тема 7. Фінансове право як галузь публічного права. Підгалузі фінансового права

Фінансове право та публічні фінанси: загальна характеристика. Система фінансового права та законодавства. Податкове право: система, принципи та норми. Бюджетне право та бюджетний процес в Україні. Типологія фінансових правовідносин.

Тема 9. Комплексні галузі публічного права

Інформаційне право та захист персональних даних. Екологічне право як складова публічного права. Антикорупційне законодавство в умовах євроінтеграційних процесів.

Тема 10. Міжнародне публічне право та тенденції розвитку публічного права у сучасному світі

Міжнародне публічне право та його вплив на національну правову систему. Право Європейського Союзу та правові акти Ради Європи. Європейські правові стандарти публічного права та їх імплементація в українську правову систему. Тенденції розвитку публічного права в умовах демократичних трансформацій.

МОДУЛЬ 3. ПРИВАТНЕ ПРАВО

Тема 1. Поняття, предмет і метод приватного права

Приватне право: ключові ознаки, поняття, предмет і метод правового регулювання. Співвідношення публічного та приватного права в сучасних правових системах. Галузі приватного права. Особливості суб'єктного складу приватно-правових відносин.

Тема 2. Засади приватного права: доктрини та принципи

Особливості принципів приватного права та їх доктринальне обґрунтування. Принцип юридичної рівності сторін, як визначальна засада приватно-правових відносин. Особливості системи приватного права.

Тема 3. Цивільне право як базова галузь приватного права

Поняття цивільного права, предмет та метод цивільно-правового регулювання. Джерела цивільного права та їх система. Цивільні правовідносини: поняття, елементи та види. Суб'єкти цивільного права: фізичні та юридичні особи. Об'єкти цивільних прав: класифікація та правові режими.

Тема 4. Право власності. Речові права

Право власності: поняття, форми та способи захисту. Структура права власності. Об'єкти та суб'єкти права власності. Обмежені речові права та їх види. Право на чуже майно. Поняття та види сервітутів.

Тема 5. Зобов'язальне право. Договірні зобов'язання

Зобов'язальне право: поняття, принципи та структура. Підстави виникнення зобов'язань. Поняття правочину. Договір як основний інститут приватного права. Свобода договору та її межі. Недійсність правочинів: підстави та правові наслідки.

Тема 6. Захист приватних прав. Приватно-правова відповідальність

Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності. Відповідальність за порушення зобов'язань. Захист цивільних прав і інтересів. Деліктні зобов'язання та відшкодування шкоди.

Тема 7. Спадкове та сімейне право

Спадкове право: поняття та основні інститути. Спадкування за законом та заповітом. Спадковий договір. Сімейне право як приватно-правова галузь. Співвідношення цивільного та сімейного правового регулювання.

Тема 8. Особисті немайнові права.

Поняття, об'єкти та суб'єкти особистих немайнових прав. Інтелектуальна власність: поняття, об'єкти та способи захисту. Авторське право. Об'єкти авторського права. Суміжні права: поняття та особливості. Патентне право.

Тема 9. Приватно-правові спори. Способи та практика вирішення

Способи вирішення приватно-правових спорів. Судова практика у галузі приватного права. Колізії та прогалини у приватному праві та способи їх вирішення. Визнання та виконання іноземних судових рішень. Альтернативні способи вирішення приватноправових спорів.

Тема 10. Міжнародне приватне право. Розвиток приватно-правового регулювання у сучасних умовах

Приватне міжнародне право: предмет і метод. Принципи міжнародного приватного права та їх застосування. Цифровізація та трансформація приватного права. Тенденції розвитку приватного права у XXI столітті.

МОДУЛЬ 4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Поняття, предмет і метод кримінального права

Поняття, предмет і метод кримінального права України. Система кримінального права: Загальна та Особлива частини, їх взаємозв'язок. Принципи кримінального права та їх конституційне закріплення. Джерела кримінального права України та їх ієрархія.

Тема 2. Кримінальне правопорушення

Кримінальне правопорушення: поняття, ознаки та види. Кваліфікація кримінальних правопорушень: теоретичні підходи та проблеми практики. Склад кримінального правопорушення: поняття та значення для кваліфікації. Об'єкт

кримінального правопорушення та його кримінально-правова охорона. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення: зміст та елементи. Суб'єкт кримінального правопорушення: вік, осудність, спеціальний суб'єкт. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення: вина, мотив, мета. Форми вини та їх значення для кримінально-правової оцінки діяння.

Тема 3. Стадії, співучасть та множинність правопорушення

Стадії вчинення кримінального правопорушення та їх характеристика. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця. Співучасть у кримінальному правопорушенні: поняття, форми та види. Множинність кримінальних правопорушень: сукупність і рецидив.

Тема 4. Кримінальна відповідальність

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Кримінальна відповідальність: поняття, підстави та межі. Покарання: поняття, цілі та система покарань за КК України. Загальні засади призначення покарання та принцип індивідуалізації. Звільнення від кримінальної відповідальності: підстави та види.

Звільнення від покарання та його відбування. Судимість: поняття, правові наслідки, погашення і зняття. Кримінально-правові заходи щодо юридичних осіб.

Тема 5. Актуальні питання розвитку кримінального права на сучасному етапі

Кримінально-правова характеристика воєнних кримінальних правопорушень. Вплив воєнного стану на застосування норм кримінального права. Кримінальна відповідальність за колабораційну діяльність: проблеми правозастосування. Гармонізація кримінального законодавства України з правом ЄС. Основні тенденції розвитку кримінального права України на сучасному етапі.

МОДУЛЬ 5. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАЛУЗІ ПРАВА

Тема 1. Загальні засади судочинства в Україні

Судочинство як форма реалізації судової влади: поняття та види. Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні. Принципи судочинства та їх значення для процесуальної діяльності суду. Право на справедливий суд у практиці Європейського суду з прав людини. Судова юрисдикція та підсудність: поняття та види.

Тема 2. Цивільний процес

Цивільне судочинство: поняття, предмет і метод правового регулювання. Стадії цивільного процесу та їх процесуальна характеристика. Учасники цивільного процесу та їх процесуальний статус. Представництво у цивільному процесі. Докази та доказування у цивільному судочинстві. Позов у цивільному процесі: поняття, елементи та види. Забезпечення позову та процесуальні заходи примусу. Судові рішення у цивільному процесі: види, зміст і законна сила. Перегляд судових рішень у цивільному процесі. Виконання судових рішень у цивільних справах.

Тема 3. Кримінальний процес

Кримінальне провадження: поняття, завдання та принципи. Стадії кримінального провадження та їх характеристика. Учасники кримінального провадження та їх процесуальні повноваження. Докази і доказування у кримінальному провадженні. Заходи забезпечення кримінального провадження. Запобіжні заходи: поняття, види та порядок застосування. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії. Судовий розгляд у кримінальному провадженні.

Тема 4. Адміністративне судочинство

Адміністративне судочинство: поняття, предмет і принципи. Публічно-правовий спір та його ознаки. Учасники адміністративного судочинства та їх правовий статус. Доказування в адміністративному судочинстві. Судові рішення в адміністративному процесі та їх виконання. Перегляд судових рішень в адміністративному судочинстві. Особливості здійснення судочинства в умовах воєнного стану.

ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЯ ПРАВА І ДЕРЖАВИ. ПРАВОВА ДОКТРИНА

1. Теоретико-методологічні аспекти формування правової культури в Україні.
2. Правове буття як онтологічна основа формування типу праворозуміння.
3. Теоретико-правові основи забезпечення негативних свобод в умовах розвитку соціальної держави.
4. Утвердження соціальних прав особи в умовах сучасної правової держави: теоретико-правовий аспект.
5. Теоретико-правові засади захисту прав, свобод та безпеки людини в умовах цифрової трансформації.
6. Теоретичні проблеми подолання дефектів права на сучасному етапі.
7. Соціальні експерименти у праві, як об'єкт теоретико-правового дослідження.
8. Формування нових методологічних підходів у юридичній науці в контексті розвитку інформаційного суспільства.
9. Системно-інформаційний метод: перспективи застосування у теоретико-правових та історико-правових дослідженнях.
10. Значення політико-правових доктрин та ідеологій для формування та розвитку правових систем.
11. Аксіологічний вимір сучасної держави: теоретико-правовий аспект.
12. Еволюція концепцій обмеження державної влади у країнах Європи: історико-правовий вимір.
13. Громадянське суспільство та принцип верховенство права: теоретико-правові аспекти взаємодії інститутів.
14. Принцип правової визначеності, як основоположна передумова верховенства права.
15. Особливості процесу утвердження принципу верховенства права у посттоталітарних суспільствах: історико-правовий аспект.
16. Історичні та теоретико-правові аспекти розвиток правової доктрини боротьби зі злочинністю.
17. Злочини проти людяності, як об'єкт дослідження теоретико-правової науки.
18. Теоретико-правові аспекти взаємодії принципів змагальності та диспозитивності при провадженні процесуальних дій.
19. Формування та розвиток вчення про честь та гідність людини: історико-правовий аспект.
20. Еволюція уявлень про права людини в історичній ретроспективі.

СЕКЦІЯ 2. ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

1. Адміністративно-правове регулювання соціального захисту людей з інвалідністю.
2. Особливості забезпечення прав людини в умовах війни та воєнного стану.
3. Проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування в умовах євроінтеграційних процесів.
4. Проблеми правового регулювання надання адміністративних послуг в Україні.
5. Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб підприємців.
6. Адміністративно-правові засади забезпечення ринку землі в Україні.
7. Адміністративно-правовий статус антикорупційних органів України на сучасному етапі.
8. Адміністративно-правове регулювання у сфері забезпечення обороноздатності держави в умовах збройного конфлікту.
9. Правове регулювання статусу добровольчих батальйонів та підрозділів територіальної оборони.
10. Адміністративно-правові засади участі громадян в охороні державної безпеки та громадського порядку.
11. Перспективи запровадження медіації в адміністративних правовідносинах.
12. Адміністративно-правові засоби захисту персональних даних в мережі Інтернет.
13. Правове регулювання неподаткових доходів в Україні.
14. Правове регулювання трансфертів у бюджетній системі України.
15. Правовий статус Державного казначейства України.
16. Пільги з оподаткування як елемент фінансово-правового механізму регулювання.
17. Державна інформаційна політика як об'єкт інформаційних правовідносин.
18. Співробітництво України з міжнародними організаціями та зарубіжними державами в галузі інформаційної діяльності.
19. Засоби масової інформації як об'єкт інформаційних правовідносин.
20. Адміністративно-правові аспекти забезпечення трудових прав громадян.

СЕКЦІЯ 3. ПРИВАТНЕ ПРАВО

1. Трансформація принципів приватного права в умовах воєнного стану та надзвичайних правових режимів;

2. Баланс автономії волі сторін і публічного інтересу в сучасному договірному праві України;
3. Приватне право в умовах кризи: доктринальні підходи до обмеження та відновлення суб'єктивних цивільних прав;
4. Форс-мажор як інститут цивільного права: проблеми застосування в умовах воєнного стану;
5. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин: теорія та судова практика в період війни;
6. Виконання грошових зобов'язань в умовах воєнного стану: проблеми відповідальності та звільнення від неї;
7. Деліктна відповідальність за шкоду, завдану воєнними діями: приватноправові аспекти;
8. Компенсація шкоди, завданої збройною агресією: співвідношення цивільно-правових та міжнародно-правових механізмів;
9. Захист права власності на тимчасово окупованих територіях: приватноправовий вимір;
10. Реалізація та обмеження майнових прав фізичних і юридичних осіб в умовах воєнного стану;
11. Примусове відчуження майна: цивільно-правова природа та гарантії відшкодування;
12. Медіація як інструмент відновлення порушених приватних прав у постконфліктному суспільстві;
13. Ефективність медіації у спорах, що виникають із договірних зобов'язань в умовах воєнного стану;
14. Онлайн-медіація в цивільних і господарських спорах: правові виклики та перспективи розвитку;
15. Захист прав інтелектуальної власності в умовах воєнного стану та цифрової трансформації;
16. Авторське право в умовах війни: проблеми використання, обмеження та захисту творів;
17. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності в кризових економічних умовах. Правові аспекти;
18. Цифрові об'єкти цивільних прав та їх правовий режим в умовах правової невизначеності;
19. Захист персональних даних як об'єкта приватноправових відносин у воєнний період;
20. Гармонізація приватного права України з правом Європейського Союзу в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

СЕКЦІЯ 4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

1. Трансформація принципів кримінального права України в умовах війни та воєнного стану.
2. Кримінально-правова охорона національної безпеки: сучасні виклики та тенденції.
3. Поняття та система кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України.
4. Кримінальна відповідальність за колабораційну діяльність: проблеми кваліфікації та правозастосування.
5. Кримінально-правова характеристика воєнних злочинів у національному законодавстві України.
6. Імплементація норм міжнародного кримінального права у Кримінальний кодекс України.
7. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: сучасний стан та перспективи розвитку.
8. Кримінально-правові аспекти захисту прав людини в умовах надзвичайних правових режимів.
9. Проблеми кваліфікації множинності кримінальних правопорушень.
10. Кримінально-правові заходи альтернативні покаранню: теорія та практика застосування.
11. Призначення покарання в умовах воєнного стану: проблеми індивідуалізації.
12. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері службової діяльності: новітні тенденції.
13. Кримінально-правова охорона правосуддя: теоретичні та практичні аспекти.
14. Поняття та правова природа кримінального проступку.
15. Кримінально-правове значення мотиву та мети кримінального правопорушення.
16. Співучасть у кримінальному правопорушенні: сучасні проблеми доктрини і практики.
17. Кримінально-правова оцінка діянь в умовах збройного конфлікту.
18. Гуманізація кримінального законодавства України: межі та ризики.
19. Судова практика Верховного Суду як джерело розвитку кримінального права.
20. Перспективи кодифікації та рекодифікації кримінального законодавства України.

СЕКЦІЯ 5. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАЛУЗІ ПРАВА

1. Принцип справедливого суду в процесуальних галузях права: національний та європейський вимір.
2. Доказування у цивільному, адміністративному та кримінальному процесі: порівняльно-правовий аналіз.
3. Цифровізація судочинства: вплив електронного правосуддя на процесуальні форми.
4. Процесуальні гарантії прав людини в умовах воєнного стану.
5. Процесуальна економія як принцип сучасного судочинства.
6. Судовий контроль у кримінальному провадженні: проблеми теорії та практики.
7. Роль судової дискреції у процесуальних галузях права.
8. Альтернативні способи вирішення спорів у цивільному та адміністративному судочинстві.
9. Процесуальний статус суду в різних видах судочинства.
10. Процесуальні строки: проблеми поновлення та продовження в умовах надзвичайних обставин.
11. Забезпечення позову та забезпечення доказів у цивільному та адміністративному процесі.
12. Перегляд судових рішень у касаційному порядку: сучасні тенденції судової практики.
13. Допустимість доказів у кримінальному провадженні: теоретичні та практичні аспекти.
14. Особливості доказування у справах публічно-правового характеру.
15. Виконання судових рішень як стадія судочинства: проблеми ефективності.
16. Процесуальний статус учасників судочинства: проблеми забезпечення рівності сторін.
17. Адміністративне судочинство у справах щодо рішень органів публічної влади.
18. Змагальність і диспозитивність у процесуальних галузях права: межі реалізації.
19. Практика ЄСПЛ як джерело розвитку процесуального права України.
20. Гармонізація процесуального законодавства України з правом Європейського Союзу.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВТУПНИЙ ІСПИТ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1. Поняття та предмет теорії права як фундаментальної юридичної науки.
2. Методологія сучасних теоретико-правових досліджень: традиційні та міждисциплінарні підходи.
3. Право як соціальний регулятор: співвідношення з мораллю, релігією, звичаєм і корпоративними нормами.
4. Основні типи праворозуміння: позитивістський, природно-правовий, соціологічний, інтегративний.
5. Правова доктрина: поняття, структура, функції та значення для правотворчості і правозастосування.
6. Джерела (форми) права в сучасних правових системах: доктринальні підходи.
7. Норма права: поняття, ознаки, структура та класифікація.
8. Система права та система законодавства: критерії побудови та співвідношення.
9. Принципи права: поняття, класифікація та роль у правовому регулюванні.
10. Загальні принципи права та їх значення у національній і міжнародній правових системах.
11. Верховенство права як фундаментальний принцип сучасної правової держави.
12. Правова держава: концепція, ознаки та проблеми реалізації.
13. Громадянське суспільство та його взаємодія з державою.
14. Правове регулювання: поняття, механізм, стадії та ефективність.
15. Правотворчість: поняття, принципи, види та суб'єкти.
16. Тлумачення норм права: поняття, види, способи та межі.
17. Прогалини, колізії та дефекти в праві: способи їх подолання.
18. Реалізація норм права: форми та проблеми практичного здійснення.
19. Правозастосування як особлива форма реалізації права.
20. Юридичні факти: поняття, види та роль у механізмі правового регулювання.
21. Правовідносини: поняття, структура та класифікація.
22. Суб'єкти права: правосуб'єктність, правоздатність і дієздатність.
23. Правосвідомість і правова культура: поняття, структура та значення.
24. Правомірна поведінка та правопорушення: поняття, види, соціальна зумовленість.
25. Юридична відповідальність: поняття, принципи та види.
26. Правова система: поняття, структура та типологія.

27. Основні правові сім'ї сучасності: порівняльно-правовий аналіз.
28. Глобалізація та трансформація національних правових систем.
29. Роль судової практики у формуванні права.
30. Тенденції розвитку теорії права у ХХІ столітті.
31. Публічне право: поняття, предмет і метод правового регулювання.
32. Конституціоналізм як теоретико-правова та політико-правова доктрина.
33. Конституція як основний закон держави: юридичні властивості та функції.
34. Принцип поділу влади та механізм стримувань і противаг.
35. Конституційно-правовий статус людини і громадянина.
36. Права людини: поняття, класифікація та механізми гарантування.
37. Обмеження прав і свобод людини: конституційні стандарти та практика.
38. Верховенство Конституції та конституційна законність.
39. Конституційна юстиція: поняття, моделі та функції.
40. Роль Конституційного Суду у правовій системі держави.
41. Публічна влада: поняття, форми та принципи організації.
42. Парламент як орган законодавчої влади: статус, функції та повноваження.
43. Інститут глави держави в сучасних правових системах.
44. Виконавча влада: система органів, функції та відповідальність.
45. Судова влада: поняття, принципи здійснення та гарантії незалежності.
46. Публічна служба: поняття, принципи та види.
47. Адміністративне право як галузь публічного права.
48. Адміністративно-правові відносини: поняття та особливості.
49. Адміністративні процедури та адміністративні послуги.
50. Адміністративна відповідальність: підстави та види.
51. Фінансове право та публічні фінанси: загальна характеристика.
52. Податкове право: принципи та сучасні виклики.
53. Бюджетне право та бюджетний процес.
54. Антикорупційна політика як напрям публічно-правового регулювання.
55. Інформаційне право та захист персональних даних.
56. Екологічне право як складова публічного права.
57. Публічно-правові спори та їх судовий розгляд.
58. Міжнародне публічне право та його вплив на національну правову систему.
59. Європейські правові стандарти та їх імплементація.
60. Тенденції розвитку публічного права в умовах демократичних трансформацій.

61. Приватне право: поняття, предмет і метод правового регулювання.
62. Співвідношення публічного та приватного права в сучасних правових системах.
63. Принципи приватного права та їх доктринальне обґрунтування.
64. Цивільне право як базова галузь приватного права.
65. Джерела цивільного права та їх система.
66. Цивільні правовідносини: поняття, елементи та види.
67. Суб'єкти цивільного права: фізичні та юридичні особи.
68. Об'єкти цивільних прав: класифікація та правовий режим.
69. Право власності: поняття, форми та способи захисту.
70. Обмежені речові права та їх види.
71. Зобов'язальне право: поняття, принципи та структура.
72. Підстави виникнення зобов'язань.
73. Договір як основний інститут приватного права.
74. Свобода договору та її межі.
75. Недійсність правочинів: підстави та правові наслідки.
76. Відповідальність за порушення зобов'язань.
77. Спадкове право: поняття та основні інститути.
78. Сімейне право як складова приватного права.
79. Особисті немайнові права фізичних осіб.
80. Захист цивільних прав і інтересів.
81. Корпоративне право: поняття та основні інститути.
82. Правове регулювання підприємницької діяльності.
83. Інтелектуальна власність: поняття, об'єкти та способи захисту.
84. Деліктні зобов'язання та відшкодування шкоди.
85. Приватне міжнародне право: предмет і метод.
86. Колізійні норми та їх застосування.
87. Визнання та виконання іноземних судових рішень.
88. Альтернативні способи вирішення приватноправових спорів.
89. Цифровізація та трансформація приватного права.
90. Тенденції розвитку приватного права у XXI столітті.
91. Поняття, предмет і метод кримінального права України.
92. Система кримінального права: Загальна та Особлива частини, їх взаємозв'язок.
93. Принципи кримінального права та їх конституційне закріплення.
94. Джерела кримінального права України та їх ієрархія.
95. Кримінальне правопорушення: поняття, ознаки та види.
96. Класифікація кримінальних правопорушень за КК України.
97. Склад кримінального правопорушення: поняття та значення для кваліфікації.

98. Об'єкт кримінального правопорушення та його кримінально-правова охорона.

99. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення: зміст та елементи.

100. Суб'єкт кримінального правопорушення: вік, осудність, спеціальний суб'єкт.

101. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення: вина, мотив, мета.

102. Форми вини та їх значення для кримінально-правової оцінки діяння.

103. Стадії вчинення кримінального правопорушення та їх характеристика.

104. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця.

105. Співучасть у кримінальному правопорушенні: поняття, форми та види.

106. Множинність кримінальних правопорушень: сукупність і рецидив.

107. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

108. Кримінальна відповідальність: поняття, підстави та межі.

109. Покарання: поняття, цілі та система покарань за КК України.

110. Загальні засади призначення покарання та принцип індивідуалізації.

111. Звільнення від кримінальної відповідальності: підстави та види.

112. Звільнення від покарання та його відбування.

113. Судимість: поняття, правові наслідки, погашення і зняття.

114. Кримінально-правові заходи щодо юридичних осіб.

115. Кваліфікація кримінальних правопорушень: теоретичні підходи та проблеми практики.

116. Кримінально-правова характеристика воєнних кримінальних правопорушень.

117. Вплив воєнного стану на застосування норм кримінального права.

118. Кримінальна відповідальність за колабораційну діяльність: проблеми правозастосування.

119. Гармонізація кримінального законодавства України з правом ЄС.

120. Основні тенденції розвитку кримінального права України на сучасному етапі.

121. Судочинство як форма реалізації судової влади: поняття та види.

122. Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні.

123. Принципи судочинства та їх значення для процесуальної діяльності суду.

124. Право на справедливий суд у практиці ЄСПЛ.

125. Судова юрисдикція та підсудність: поняття та види.

126. Цивільне судочинство: поняття, предмет і метод правового регулювання.
127. Стадії цивільного процесу та їх процесуальна характеристика.
128. Учасники цивільного процесу та їх процесуальний статус.
129. Представництво у цивільному процесі.
130. Докази та доказування у цивільному судочинстві.
131. Позов у цивільному процесі: поняття, елементи та види.
132. Забезпечення позову та процесуальні заходи примусу.
133. Судові рішення у цивільному процесі: види, зміст і законна сила.
134. Перегляд судових рішень у цивільному процесі.
135. Виконання судових рішень у цивільних справах.
136. Кримінальне провадження: поняття, завдання та принципи.
137. Стадії кримінального провадження та їх характеристика.
138. Учасники кримінального провадження та їх процесуальні повноваження.
139. Докази і доказування у кримінальному провадженні.
140. Заходи забезпечення кримінального провадження.
141. Запобіжні заходи: поняття, види та порядок застосування.
142. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії.
143. Судовий розгляд у кримінальному провадженні.
144. Адміністративне судочинство: поняття, предмет і принципи.
145. Публічно-правовий спір та його ознаки.
146. Учасники адміністративного судочинства та їх правовий статус.
147. Доказування в адміністративному судочинстві.
148. Судові рішення в адміністративному процесі та їх виконання.
149. Перегляд судових рішень в адміністративному судочинстві.
150. Особливості здійснення судочинства в умовах воєнного стану.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адміністративне право України: підручник / за ред. Т.О. Коломоєць. – Київ: Юрінком Інтер, 2021. – 576 с.;
2. Адміністративне судочинство : підручник / В.В. Мартиновський, Ю.В. Мех, В.Я. Настюк та ін. ; за заг. ред. Р. В. Шаповала. – Харків: Право, 2023. – 432 с.;
3. Адміністративний процес України: підручник / за ред. Д.І. Йосифовича. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 500 с.;
4. Адміністративний процес: навч. посіб. / О.Ю. Салманова, А.Т. Комзюк, С.М. Гусаров та ін.; за заг. ред. О.Ю. Салманової. – Харків: ХНУВС, 2022. – 412 с.
5. Бондаренко О.С., Думчиков М.О. Кримінальне право. Загальна частина (у таблицях і схемах) : навч. посіб. – Суми: Сумський державний університет, 2022. – 114 с.;
6. Бортнік О.Г., Зайцев О.Л., Кройтор В.А. та ін. Цивільний процес: навч. посіб. – Харків: ХНУВС, 2022. – 336 с.;
7. Вереша Р. В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина : навч. посіб. – Київ : Алерта, 2022. – 612 с.;
8. Виконання цивільно-правових зобов'язань в умовах надзвичайних правових режимів: монографія / І.В. Спасибо-Фатєєва. – Харків: Право, 2022. – 304 с.;
9. Загальна теорія права: підручник / за ред. О.В. Петришина. – Харків: Право, 2021. – 568 с.;
10. Захарченко О.В., Чвалюк А.М. Практикум зі складання процесуальних документів в адміністративно-юрисдикційній діяльності поліції: навч. посіб. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2024. – 248 с.;
11. Зобов'язальне право України : підручник / за ред. Н.С. Кузнєцової. – Київ: Право України, 2021. – 480 с.;
12. Конопельський В.Я., Меркулова В.О. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. – Одеса: ОДУВС, 2021. – 452 с.;
13. Кримінальний процес: підручник / Д.П. Письменний, Л.Д. Удалова, М.А. Погорецький, С.С. Чернявський; за заг. ред. М.А. Погорецького. – Київ: Центр учбової літератури, 2022. – 780 с.;
14. Кулик М.Й., Хабло О.Ю., Никоненко М.Я. та ін. Кримінальний процес: підручник. – Київ: Центр учбової літератури, 2025. – 872 с.;
15. Кучинська О.П., Циганюк Ю.В. Кримінальний процес України: навч. посіб. – Київ : Юрінком Інтер, 2025. – 480 с.;
16. Медіація у цивільному та господарському процесі: навч. посіб. / за ред. Т.І. Шинкар. – Київ: Право України, 2022. – 240 с.;

17. Миронюк Р.В. Адміністративний процес: навч. посіб. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2024. – 384 с.;
18. Орлов Ю. В. (ред.). Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. – Харків, 2023. – 520 с.;
19. Писаренко Н. (ред.). Адміністративне судочинство: підручник. – Київ: К.І.С., 2023. – 336 с.;
20. Права людини в умовах воєнного стану: теоретико-правовий та прикладний аспекти: монографія / за ред. М.І. Козюбри. – Київ : Ваіте, 2022. – 328 с.;
21. Право Європейського Союзу: навч. посіб. / С.М. Задорожна, Н.В. Кирилук. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2021. – 232 с.;
22. Право інтелектуальної власності: підручник / за ред. О.П. Орлюк. – Київ: Юрінком Інтер, 2021. – 432 с.;
23. Приватне право в умовах війни : проблеми теорії та практики : колективна монографія / за ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків: Право, 2023. – 412 с.;
24. Пчеліна О.В., Фоміна Т.Г., Романюк В.В., Глобенко Г.І. Основи кримінального процесу: навч. посіб. / за заг. ред. Т.Г. Фоміної. – Харків : ХНУВС, 2023. – 132 с.;
25. Резворович К.Р., Юніна М.П., Фролов М.М., Логінова М.В. Непозовні провадження в цивільному процесі : навч. посіб. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2025. – 360 с.;
26. Судова практика у цивільних справах в умовах воєнного стану : аналітичний огляд / Верховний Суд. – Київ, 2023. – URL: <https://supreme.court.gov.ua>
27. Сухонос В.В., Сухонос В.В. (мол.), Білокінь Р.М., Бондаренко О.С. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. – Суми: Університетська книга, 2024. – 476 с.;
28. Теорія держави і права: підручник / за заг. ред. О.Ф. Скакун. – Харків: Право, 2019. – 528 с.;
29. Цивільне право України в умовах цифровізації та євроінтеграції: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Київ: Юридика, 2022. – 280 с.;
30. Цивільне право України. Особлива частина: підручник / за ред. Р.О. Стефанчука. – Київ: Алерта, 2021. – 640 с.;
31. Цивільне процесуальне право України: навч. посіб. / за ред. В.О. Кучери, А.О. Дутка. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 728 с.;
32. Шаблистий В.В., Волобуєв А.Ф., Д'яковський Г.Л. та ін. Кримінальний процес : навч. посіб. для підготовки до державного іспиту. – Дніпро : ДДУВС, 2023. – 332 с.;

33. Шевчук П.В., Каланча І.Г. Кримінальний процес : навч.-метод. посіб. – Чернівці, 2023. – 184 с.;
34. Шиян А.Г. Захист у кримінальному провадженні в суді першої інстанції: навч. посіб. – Дніпро : ДДУВС, 2023. – 248 с.;